

Dílo Ducha svatého

Texty na tento týden

J 16,7–11; Žd 4,15.16; Ř 5,2–5; 8,15–17

Základní verš

„Bůh naděje nechť vás naplní veškerou radostí a pokojem ve víře, aby se rozhojnila vaše naděje mocí Ducha svatého.“ (Ř 15,13)

Dostali jsme se k závěru našeho společného studia o Duchu svatém a jeho působení v našich životech. V této poslední lekci se zaměříme na důležité dílo Ducha svatého, kterému jsme se zatím nevěnovali.

Když Ježíš oznámil svým učedníkům, že odejde ke svému Otci, zaslíbil jim, že pošle Ducha svatého. „Ale Přímluvce, Duch svatý, kterého pošle Otec ve jménu mém, ten vás naučí všemu a připomene vám všecko, co jsem vám řekl.“ (J 14,26)

Ježíš nazval Ducha svatého „Přímluvcem“, „Zastáncem“ (ČSP) či „Utěšitelem“ (B21). Výraz „paraklétos“ však může znamenat také „Obránce“, „Pomocník“ nebo „Rádce“. Kromě toho Ježíš odhalil, co bude tento „Zastánce“ dělat: „On přijde a ukáže světu, v čem je hřích, spravedlnost a soud“ (J 16,8).

Během našeho posledního týdne se budeme detailněji věnovat činnosti Ducha svatého, která souvisí s dvěma dalšími aspekty jeho služby pro nás: ujišťuje nás o spasení a o slavné naději, která ovlivňuje naše životy coby učedníků Ježíše Krista.

Usvědčování z hříchu

⁷Ríkám vám však pravdu: Prospěje vám, abych odešel. Když neodejdu, Přímluvce k vám nepřijde. Odejdu-li, pošlu ho k vám. ⁸On přijde a ukáže světu, v čem je hřích, spravedlnost a soud: ⁹Hřích v tom, že ve mne nevěří. (J 16,7–9)

Osobní studium

Jaká činnost je zmíněna v J 16,7–9 v souvislosti s dílem Ducha svatého pro nás?

Ježíš nazývá Ducha svatého slovem „paraklétos“. Jak už bylo zmíněno, toto slovo má více významů, které vyjadřují myšlenku pomoci, těšení, ale také určité odhalování. Když Duch svatý odhaluje, v čem je „hřích, spravedlnost a soud“, resp. když „obviňuje svět z hříchu“ (J 16,8; BK), nepřichází jako žalobce či soudce. Ježíš Ducha svatého neposílá, aby nás odsoudil nebo zavrhl. Duch svatý přichází, aby nám pomohl vidět, jak zásadně potřebujeme Boží milost.

Lidé mohou přijmout jako pomocníka jen toho, kdo potěšuje a povzbuzuje. Je velkou tragédií, že mnoho křesťanů – byť s dobrými pohnutkami – přistupuje k hříšníkům s vyčítavým a obviňujícím postojem, místo toho, aby přicházeli s motivací pomoci. Pokud k druhým přistupujeme, abychom ukazovali na jejich hříchy či selhání, pak děláme něco, k čemu nás Kristus určitě nepovolal. Vždyť kdo jsme, abychom poukazovali na hříchy druhých, když sami nejsme bez hříchu?

Jaké poselství obsahují texty v Ř 2,1 a Mt 7,3?

Ježíš nás povolává, abychom byli jeho svědci – ne žalobci. Jsme povoláni k tomu, abychom nesli svědectví o Ježíšově vykupitelské moci, ne abychom odsuzovali druhé za jejich chyby. Pokud poukazujeme na hříchy druhých, pak na sebe bereme odpovědnost, kterou nám nikdo nesvěřil. Usvědčování lidí z hříchu je úkolem a činností Ducha svatého.

Je to „Utěšitel“ – ne my – kdo „obviňuje“ (J 16,8; BK) svět z hříchu, kdo ukazuje na jeho skutečnou podstatu. Lidé, kteří svůj život neodevzdali Ježíši, často nemají správnou představu o tom, co je hřích a jak ničivý vliv může mít.

Duch svatý však lidem nepředkládá seznam jejich hříchů a špatného jednání. Místo toho je nasměrovává na podstatu hříchu: „Hřích je v tom, že ve mne nevěří“ (J 16,9). Naší největší bídou a skutečným problémem není naše morální nedokonalost, ale naše odcizení se Bohu a odmítání přijetí Toho, kterého Bůh poslal, aby nás z tohoto stavu zachránil.

Skutečnou podstatou hříchu je to, že nevěříme Ježíši, že mu nedůvěřujeme. Tak odmítáme Toho jediného, který nás může zachránit. Hřích totiž staví naše egoistické „já“ do středu vesmíru a vede nás k tomu, abychom odmítali Boží slovo. Jen Duch svatý může otevřít naše srdce a mysli, abychom viděli, jak velmi potřebujeme činit pokání a přijmout záchranu. Naše vykoupení můžeme obdržet jen díky tomu, že za nás zemřel Ježíš Kristus.

Aplikace

Jaké jsou tvé zkušenosti s usvědčováním druhých lidí z jejich hříchů? Proč je důležité přenechat tuto činnost Duchu svatému? V jakých oblastech usvědčuje Duch svatý z hříchu tebe?

Potřeba spravedlnosti

**⁸On přijde a ukáže světu, v čem je hřích, spravedlnost a soud. ... ¹⁰spravedlnost v tom, že odchá-
zím k Otci a již mne nespátříte. (J 16,8.10)**

**¹⁵Nemáme přece velekněze, který není schopen mít soucit s našimi slabostmi; vždyť na sobě za-
kusil všechna pokušení jako my, ale nedopustil se hříchu. ¹⁶Přístupme tedy směle k trůnu milosti,
abychom došli milosrdenství a našli milost a pomoc v pravý čas. (Žd 4,15.16)**

Osobní studium

V J 16,8 je zmíněno, že Duch svatý bude obviňovat svět nejen z hříchu, ale bude také ukazovat, co je spravedlnost. Jinak je tuto skutečnost možné vyjádřit tak, že svět, který neví, co je skutečným hříchem, také nemá zdání, co je skutečná spravedlnost.

Neobrácení lidé mají pocit, že vnějšně vyjádřená mravnost je dostatečná. Netouží po Boží spravedlnosti, ale po své vlastní. Touží po spravedlnosti, která vyrůstá z jejich dobrých skutků, mezi něž někdy patří například i poslušnost Božímu zákonu. Avšak naše skutky poslušnosti zákonu nás nemohou před Bohem ospravedlnit.

Prorok Izajáš se ve své knize zabývá i jednáním lidí, kteří se chtěli svým jednáním ospravedlnit. „Nečistí jsme byli všichni, všechna naše spravedlnost je jako poskvrněný šat“ (Iz 64,5). I naše nejsilnější nábožensky motivované úsilí na dosažení spravedlnosti vlastními skutky je ve skutečnosti přesným opakem.

Ježíšova spravedlnost je dostatečná. Naplňuje všechny požadavky Božího zákona. Za spravedlnost ji považuje i Bůh – Otec. A my ji můžeme přijmout prostřednictvím víry v Ježíše Krista.

Jak naše spravedlnost souvisí podle Ř 5,10 a Žd 4,15.16 s Kristovou službou, kterou koná v nebesích v Otcově přítomnosti?

Spravedlnost, kterou požaduje zákon, naplnil Ježíš svým životem. Kristus za nás zemřel. Přestože ho lidé na zemi odmítali a vydali ho na smrt, Otec v nebesích ho přijal s otevřenou náručí. Tím, že Bůh Ježíše vzkřísil, tak přijal jeho život a vykupitelské dílo. Ježíš je živý a pracuje v náš prospěch (Žd 4,15.16). A protože my sami nemůžeme dosáhnout spravedlnosti, která je pro spasení potřebná, Ježíš nám přisuzuje svou spravedlnost.

Můžeme žít, protože Ježíš žije v nás. Apoštol Pavel napsal: „Jsem ukřižován spolu s Kristem, nežiji už já, ale žije ve mně Kristus. A život, který zde nyní žiji, žiji ve víře v Syna Božího, který si mne zamiloval a vydal sebe samého za mne“ (Ga 2,19.20). Když v nás žije Kristus, žijeme vlastně prostřednictvím Ducha (Ř 8,4) a přijímáme nový duchovní život skrze moc Ducha svatého (Ga 3,2–5; 5,16–18).

Ježíš svým životem a smrtí oslavil Otce. Dnes je Ježíš s Otcem v nebesích a s námi je přítomen prostřednictvím Ducha svatého. On Ježíšovy následovníky zmocňuje, aby mohli žít ve shodě s Kristem.

Aplikace

Jakou máš zkušenost s tím, že tvé vlastní pokusy o dosažení spravedlnosti nejsou dostatečné a jsou marné? Co ti to říká o tom, jak velmi potřebuješ přijmout Kristovu spravedlnost? Jakou změnu toto vědomí přináší do tvého praktického života?

Soud

⁸On přijde a ukáže světu, v čem je hřích, spravedlnost a soud. ... ¹¹soud v tom, že vládce tohoto světa je již odsouzen. (J 16,8.11)

Osobní studium

O jakém soudu Ježíš mluví v J 16,8.11? Proč je tento soud dobrou zprávou?

V textu je zmíněno usvědčování, které je součástí díla Ducha svatého. On ukáže světu, v čem je soud. Zdá se, že právě v tomto bodě se mnohá kázání začnou ubírat špatným směrem. Velmi často se diskuze křesťanů o soudu a spravedlnosti přesune k varování o soudu těm, kteří odmítají Krista. Tímto způsobem (často naplněným strašením a přeháněním) chtějí varovat hříšníky před budoucím soudem, který na ně čeká.

Je sice pravdou, že budoucí soud je realitou – ale to není předmětem Ježíšových slov v J 16,11. Kristus nemluví o soudu způsobem, jako například u J 12,48. Soud, o němž Ježíš mluví v souvislosti s Duchem svatým, odkazuje na dobrou zprávu o tom, že satan už byl odsouzen, když Ježíš zemřel na kříži. Dábel, velký nepřítel pravdy, má už jen krátký čas. Poslední soud samozřejmě přijde. Ale „Utěšitel“ nám ukazuje soud, který se již odehrál, když byl kníže tohoto světa odsouzen (J 12,31).

Jak Petr charakterizuje v 1Pt 5,8.9 satana? Jak se dá před ním bránit?

Ďábel ví, že už má jen málo času a že na Golgotě zažil definitivní porážku. Stále však žije. Je naplněn strašlivým hněvem – a proto chce zničit co nejvíce lidí. Je to však poražený nepřítel. Ježíš vydobyl vítězství. Ježíšova krev nás vysvobodila.

Když během druhé světové války nacistické jednotky utrhly rozhodující porážku po úspěšném vylodění spojeneckých vojsk v Normandii, tak bylo jasné, že Hitler je poražen. Navzdory tomu trvalo ještě jedenáct měsíců, které uběhly od vylodění, než skutečně válka v Evropě skončila. Tyto měsíce byly nejkrvavějším obdobím války. I satan ví, že díky Ježíšově smrti na kříži byl definitivně poražen. Ve své zatvřelosti a nenávisti však nadále bojuje a snaží se uškodit co největšímu počtu lidí. V těchto těžkých časech jsme povoláni k trpělivosti a bdělosti. To nejlepší, co můžeme udělat, je složit u Boha všechny své starosti, protože On se o nás postará (1Pt 5,7.8).

Aplikace

Proč je soud dobrou zprávou? Kdo je naší jistotou pro den soudu? Jak můžeme kázat o soudu takovým způsobem, který v lidech namísto strachu vzbudí naději?

Jistota spasení

¹⁵Nepřijali jste přece Ducha otroctví, abyste opět propadli strachu, nýbrž přijali jste Ducha synovství, v němž voláme: Abba, Otče! ¹⁶Tak Boží Duch dosvědčuje našemu duchu, že jsme Boží děti. ¹⁷A jsme-li děti, tedy i dědicové – dědicové Boží, spoludědicové Kristovi; trpíme-li spolu s ním, budeme spolu s ním účastni Boží slávy. (Ř 8,15–17)

Osobní studium

Proč podle 1J 5,12,13; 1K 5,5 a Ř 8,15–17 můžeme prožívat jistotu spasení, když jsme přijali Krista jako našeho Spasitele? Co tvoří základ této jistoty?

Duch svatý vede hříšníky ke Kristu. Ježíšova zástupná smrt nás smířila s Bohem. Ježíšovo odpuštění nás osvobodilo, abychom mohli žít novým životem. Bůh nás přijal (adoptoval) za své děti. Už nejsme Božími nepřáteli (Ř 5,10), protože žijeme podle Ducha (Ř 8,4). Pokud by v nás nepřebýval Boží Duch, pokud bychom v sobě neměli Kristova Ducha, nepatřili bychom mu (Ř 8,9). Nyní však můžeme vnímat svědectví Ducha svatého, který v nás přebývá. On nám svědčí o tom, že patříme Kristu a jsme spolu s ním Božími dědici (Ř 8,17). Ta samá moc, která vzkřísila Ježíše z mrtvých, je aktivní i v našich životech. Proto my, kteří jsme byli duchovně mrtví, žijeme (Ř 8,10). A nejen to. V Kristu jsme obdrželi zaslíbeného Ducha, který nás ujišťuje, že opravdu patříme Bohu. Když jsme slyšeli evangelium o spasení a vírou ho přijali, v Kristu jsme byli zapečetěni Duchem svatým, kterého jsme dostali jako záruku našeho dědictví (Ef 1,13,14). Každý věřící může tuto jistotu prožívat (1J 5,12,13).

Co znamená podle Ef 1,13,14 „pečeť zaslíbeného Ducha svatého“?

Ti, kdo přijali Krista, jsou znovuzrozeni. Toto nové narození se děje „z Ducha“ (J 3,3,5). Duch svatý zapečeťuje tuto skutečnost v našich srdcích, abychom mohli mít jistotu, že jsme spaseni a mohli jsme prožívat radost, která vychází z toho, že jsme Božími dětmi. Duch svatý nás označuje jako ty, kteří patří Kristu. „Kdo nemá Ducha Kristova, ten není jeho“ (Ř 8,9). Nyní však můžeme prožívat jistotu, že Bůh je naším milujícím Otcem a my jsme jeho milované děti. Duch svatý je závdavek, záruka konečného daru věčného života. Nesmrtelnost a neporušitelnost dostaneme při druhém Kristově příchodu (1K 15,51–54). Je to punc opravdové víry. Je těžké si představit, že by křesťané mohli vydávat přesvědčivé svědectví o Boží moci, pokud by tuto jistotu neprožívali.

„Mluvte o odvaze, víře a naději – a budete světlem v Pánu. Myslete na otevřené dveře, které nám Kristus připravil a jež nemůže zavřít žádný člověk. Bůh zavře dveře všemu zlu – pokud mu k tomu dáme příležitost. Když přichází nepřítel jako potopa, Pánův Duch proti němu povstane s bojovou zástavou.“ (AR 16. 4. 1889)

Aplikace

Jak bys někomu vysvětlil, že opravdu prožíváš jistotu spasení? Jak se to projevuje ve tvém životě? Co bys řekl člověku, který pochybuje o tom, zda bude spasený? Podle čeho to můžeme poznat?

Duch svatý a naděje

²Neboť skrze něho jsme vírou získali přístup k této milosti. V ní stojíme a chlubíme se nadějí, že dosáhneme slávy Boží. ³A nejen to: chlubíme se i utrpením, vždyť víme, že z utrpení roste vytrvalost, ⁴z vytrvalosti osvědčenost a z osvědčenosti naděje. ⁵A naděje neklame, neboť Boží láska je vylita do našich srdcí skrze Ducha svatého, který nám byl dán. (Ř 5,2–5)

Osobní studium

V jaké vzájemné souvislosti je v Ř 5,3–5; 15,13 a 1K 13,13 zmiňována láska a naděje? Jak se Duch svatý podílí na tom, abychom mohli prožívat lásku a naději?

Je to Duch svatý, který rozlévá Boží lásku do našich srdcí. Spojuje nás s Bohem a způsobuje, aby v nás přebývala Boží láska. Boží vytrvalá a neměnná láska je důvodem a základem naší naděje. Bez lásky bychom neměli žádnou naději. Jen láska vytváří naději. A protože se Boží láska spojuje s Boží věrností, máme nádhernou naději, že znovu přijde a vezme nás k sobě domů.

Jak člověka podle Ž 31,24.25 ovlivňuje naděje? V kterých oblastech našeho života se nejvíce projevuje naděje vycházející z Boží lásky?

Naděje inspiruje. Naděje nám dává sílu. Naděje nás vede ke zpěvu a radosti. Naděje je pro život nepostradatelná. Jaký by byl smysl života, pokud bychom neměli žádnou naději?

Mít naději je však něco jiného než být naplněn optimismem. Optimista je přesvědčen, že vše bude lepší: ekonomika, školní výsledky, finance, zdraví... Naděje však není slepým optimismem. Naděje je založena na Boží věrnosti a na zaslíbeních, která dal Bůh v minulosti. Naděje věří, že Bůh splní své slovo, protože je věrný a pravdivý. Bůh dokázal, že se na něho můžeme spolehnout. On neváhá, nemění se. Naše naděje vyvěrá z Boží stálosti a věrnosti.

Základ naší naděje je v Ježíšově oběti na kříži. Když se díváme na kříž, můžeme tím nejpřesvědčivějším způsobem vidět realitu Boží lásky k nám. Kříž, na němž Ježíš umíral za naše hříchy, dává nám i celému vesmíru nepřekonatelné zjevení Božího charakteru. Jako padlé a křehké pozemské bytosti v obrovském nekonečném vesmíru můžeme najít naději – ne v sobě nebo v tom, čeho jsme dosáhli, ale v našem Bohu, který se zjevil na kříži.

Aplikace

Jak je naděje na druhý příchod Ježíše Krista zakořeněna v Božích věrohodných zaslíbeních? Jakým způsobem ovlivňuje naděje tvůj život? Jak můžeš žít tak, aby se ve tvém životě odrážela naděje, a ne zoufalství?

Podněty k zamyšlení

Dílo Ducha svatého je možné shrnout v konstatování, že Duch svatý spolupracuje s Bohem Otcem i Synem na dovršení našeho spasení. Duch svatý nás probouzí z naší duchovní smrti. Vede nás k uvědomění si naší hříšnosti a otevírá nám oči pro poznání, že jsme ztraceni. Rozněcuje v nás touhu po změně a vede nás k Ježíši Kristu, který jediný může naplnit naše nejnuitnější potřeby. Dává nám jistotu spasení, protože neustále napřimuje naši pozornost na Ježíše a na to, co pro nás učinil. Duch svatý nás proměňuje, abychom stále více odráželi Kristův charakter. Pomáhá nám naplňovat Boží vůli a aktivně se zapojit do misie. Duch svatý stojí za vznikem psaného Božího slova, které je bezpečným ukazatelem a normou našeho křesťanského života a naší věrouky. Kde bychom byli bez Ducha svatého? Co bychom bez něj dělali? Byli bychom ztraceni a bídni. Nemůžeme učinit nic, čím bychom Boha oslavili a vzdali mu chválu. Naše vděčnost patří Ježíši, který nám zaslíbil a poslal Ducha svatého.

„Duch svatý byl největším darem, který mohl Kristus od Otce získat pro povznesení svého lidu.“
(DA 671; TV 429)

Otázky k rozhovoru

- 1. Uvažujte společně nad otázkou, co je hřích a co spravedlnost. Proč musíme mít jako křesťané, kteří přijímají Písmo jako Boží slovo, jiné pochopení hříchu a spravedlnosti než ti, kteří Bibli nepřijímají? V čem spočívají tyto rozdíly? V čem se poselství Bible o hříchu a spravedlnosti odlišuje od jiných zdrojů?*
- 2. Sdílejte se vzájemně s tím, které aspekty díla Ducha svatého jsou pro vás nejdůležitější. Proč je toto poznání pro vás tak důležité a jak ovlivnilo vaše životy?*
- 3. Uvažujte společně o naději, kterou máme v Kristu. Jaké důvody pro tuto naději máme? Pokud by se vás někdo zeptal na „důvod vaší naděje“ (1Pt 3,15; B21), co byste mu odpověděli? Proč? Jaký nejpřesvědčivější důvod byste uvedli?*
- 4. Čím je pro vás jistota spasení? Jak můžeme tuto jistotu prožívat? Na čem musí být založena?*